

Valsts ieņēmumu
dienests

Mikrouzņēmumu nodoklis

2024.

Mikrouzņēmumu nodoklis	1
Mikrouzņēmumu nodoklis un mikrouzņēmums	3
Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja reģistrācija	4
Darbinieki mikrouzņēmumā	6
Ar nodokli apliekamais objekts un likme.....	6
Deklarācijas aizpildīšana, iesniegšana un precizēšanas ierobežojumi.....	6
Nodokļa maksāšana.....	7
Minimālās obligātās iemaksas	7
Mikrouzņēmumu nodokļa sadale	8
Saistītie tiesību akti	9

Mikrouzņēmumu nodoklis un mikrouzņēmums

Mikrouzņēmumu nodoklis kā vienots nodokļa maksājums ietver šādus nodokļus:

- valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk – obligātās iemaksas) par mikrouzņēmuma īpašnieku – 80 %;
- mikrouzņēmuma īpašnieka iedzīvotāju ienākuma nodokli par saimnieciskās darbības ieņēmumu daļu – 20%.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs aprēķina un maksā mikrouzņēmumu nodokli, nevis atsevišķi iedzīvotāju ienākuma nodokli un obligātās iemaksas.

Tiesības kļūt par mikrouzņēmumu un izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli ir:

- individuālajam komersantam;
- individuālajam uzņēmumam, zemnieka vai zvejnieka saimniecībai;
- fiziskajai personai, kas reģistrēta Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – VID) kā saimnieciskās darbības veicēja.

Minētās personas nav reģistrētas vai tām nebija jāreģistrējas kā pievienotās vērtības nodokļa maksātājām.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs ir mikrouzņēmumu īpašnieks, kas ieguvis mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu.

Ja fiziskā persona ir zemnieka vai zvejnieka saimniecības īpašnieks un individuālais komersants vai individuālais uzņēmums, vai fiziskā persona, kas reģistrēta VID kā saimnieciskās darbības veicēja, tad mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statuss var būt tikai vienai no šīm saimnieciskās darbības formām.

1. piemērs

Jānis ir zemnieka saimniecības "A" īpašnieks, kā arī individuālais komersants "IK Jānis". Ja zemnieka saimniecība "A" ir izvēlējusies maksāt mikrouzņēmumu nodokli un saņēmusi VID lēmumu par reģistrēšanu mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusā, individuālais komersants "IK Jānis" nav tiesīgs kļūt par mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju.

Mikrouzņēmums, kas ir izvēlējis maksāt mikrouzņēmumu nodokli, vienlaikus par ienākumiem no saimnieciskās darbības nevar maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli vai samazināto patentmaksu. Tas neattiecas uz mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju, kas izmanto tiesības neregistrēt saimniecisko darbību, paziņojot VID par to, ka saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11. panta divpadsmito daļu, kas paredz nepiemērot izdevumus, un ienākumam piemērot 10 % likmi.

Mikrouzņēmuma īpašnieks nevar vienlaikus būt iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājs no saimnieciskās darbības, tostarp maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli par sava individuālā uzņēmuma vai zemnieka vai zvejnieka saimniecības ienākumiem.

Tātad mikrouzņēmumu nodokli var attiecināt tikai uz vienu personu – mikrouzņēmuma īpašnieku – un vienu reģistrēto saimnieciskās darbības formu.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja reģistrācija

Mikrouzņēmums, reģistrējoties Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā vai VID, vienlaikus var pieteikties mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusa iegūšanai, apliecinot, ka pārskata gadā:

- vēlas maksāt mikrouzņēmumu nodokli;
- paredzamais apgrozījums nepārsniegs pievienotās vērtības nodokļa reģistrācijas sliekšni (50 000 eiro) un mikrouzņēmums neplāno kļūt par reģistrētu pievienotās vērtības nodokļa maksātāju līdz pievienotās vērtības nodokļa reģistrācijas sliekšņa sasniegšanai.

Lai ar nākamo gadu varētu sākt maksāt mikrouzņēmumu nodokli, līdz iepriekšējā gada 15. decembrim iesniedz VID pieteikumu, kurā apliecina, ka:

- nodokļa maksātājs atbilst Mikrouzņēmumu nodokļa likumā noteiktajiem kritērijiem;
- prognozējamais apgrozījums attiecībā uz nākamo gadu nepārsniegs pievienotās vērtības nodokļa reģistrācijas sliekšni (50 000 eiro) un mikrouzņēmums neplāno kļūt par reģistrētu pievienotās vērtības nodokļa maksātāju līdz pievienotās vērtības nodokļa reģistrācijas sliekšņa sasniegšanai.

Lai pieteiktos mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusa iegūšanai, ir jāaizpilda iesniegums VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS) - Sagatavot dokumentu/ "No veidlapas"/ Pēc dokumentu grupas/ "Nodokļu maksātāju reģistrācijas un datu izmaiņas veidlapas"/ "Nodokļu maksātāja (fiziskas personas) reģistrācija"/ "Saimnieciskās darbības veicējs"/ "Reģistrēties"/ sadaļā/ "Nodokļu maksātāja status" jāizvēlas/ Mikrouzņēmuma nodokļa maksātājs/ "Pārbaudīt un saglabāt"/ "Iesniegt".

Tad mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statuss tiks piešķirts ar saimnieciskās darbības reģistrācijas brīdi.

Lai pieteiktos mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusa iegūšanai **jau reģistrētam saimnieciskās darbības veicējam**, līdz tekošā gada 15.decembrim jāiesniedz iesniegums VID EDS - Sagatavot dokumentu/ "No veidlapas"/ Pēc dokumentu grupas/ "Nodokļu maksātāju reģistrācijas un datu izmaiņas veidlapas"/ "Nodokļu maksātāja (fiziskas personas) reģistrācija"/ "Saimnieciskās darbības veicējs"/ "Mainīt reģistrācijas datus"/ – sadaļā "Nodokļu maksātāja statuss" jāizvēlas/ Mikrouzņēmuma nodokļa maksātājs/ "Pārbaudīt un saglabāt"/ "Iesniegt".

Ja mikrouzņēmums arī nākamajā gadā turpina maksāt mikrouzņēmumu nodokli, nodokļu maksātājs par to neiesniedz pieteikumu VID.

Nodokļu maksātājs **zaudē** mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu ar nākamo gadu, ja:

- mikrouzņēmums kļūst vai tam jākļūst par reģistrētu pievienotās vērtības nodokļa maksātāju;
- mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam visu gadu nav apgrozījuma (šo nosacījumu nepiemēro, ja mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs ir reģistrēts pēc gada pirmā ceturkšņa);
- mikrouzņēmums ir reģistrēts kā mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, sākot ar pirmstaksācijas perioda otro ceturksni, un tam nav apgrozījuma pirmstaksācijas periodā un taksācijas periodā.

2. piemērs

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs 2023. gada jūlijā kļūst par reģistrētu pievienotās vērtības nodokļu maksātāju. Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu tas zaudēs ar 2024. gada 1. janvāri.

3. piemērs

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam 2023. gadā nav apgrozījuma. Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu tas zaudēs ar 2024. gada 1. janvāri.

4. piemērs

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam, kas reģistrēts 2021. gada maijā, nav apgrozījuma 2022. gadā un 2023. gadā. Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu tas zaudēs ar 2024. gada 1. janvāri.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, kurš pārtraucis saimniecisko darbību un mikrouzņēmumu nodokļa maksāšanu, nevar atkārtoti izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli tajā pašā gadā un nākamajā gadā.

5. piemērs

Jānis Bērziņš 2023. un 2024. gadā bija reģistrēts VID kā saimnieciskās darbības veicējs. 2023. gadā maksāja mikrouzņēmumu nodokli. 2024. gada maijā izbeidz saimniecisko darbību. 2024. gadā Jānis Bērziņš plāno atsākt saimniecisko darbību. 2024. gadā, reģistrējot saimniecisko darbību, viņš nevarēs iegūt mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu.

Darbinieki mikrouzņēmumā

Mikrouzņēmumam ir tiesības savas saimnieciskās darbības veikšanai algot darbiniekus. Fiziskā persona, pieņemot darbā darbinieku, kļūst par darba devēju.

No darbinieku algām nodokļus (algas nodokli un obligātās iemaksas) maksā vispārējā kārtībā tāpat kā citi darba devēji.

Ar nodokli apliekamais objekts un likme

Mikrouzņēmumu nodokļa objekts ir mikrouzņēmuma apgrozījums, tas ir – saimnieciskās darbības ieņēmumi, no kuriem neatskaita izdevumus.

Mikrouzņēmumu nodokļa likme ir 25 procenti.

6. piemērs

2024. gadā mikrouzņēmuma I ceturkšņa apgrozījums ir 3000 eiro. Mikrouzņēmumu nodoklis ir 750 eiro ($3000 \times 25\% = 750$).

Deklarācijas aizpildīšana, iesniegšana un precizēšanas ierobežojumi

Mikrouzņēmums iesniedz EDS mikrouzņēmumu nodokļa deklarāciju līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15. datumam. Deklarācijā norāda ceturkšņa apgrozījumu sadalījumā pa ceturkšņa mēnešiem un no tā aprēķināto mikrouzņēmumu nodokli.

Mikrouzņēmums iesniedz VID deklarāciju tikai par to pārskata ceturksni, kurā ir bijis apgrozījums (arī tad, ja apgrozījums ir bijis vienā vai divos pārskata ceturkšņa mēnešos). Ja mikrouzņēmumam konkrētajā ceturksnī nav apgrozījuma, tad deklarāciju nesniedz.

Mikrouzņēmumam ir tiesības ne vairāk kā divas reizes precizēt deklarāciju par pārskata ceturksni mēneša laikā pēc noteiktā deklarācijas iesniegšanas termiņa. Minētajā periodā ir tiesības iesniegt precizējumus, kas gan samazina, gan palielina maksājamā nodokļa apmēru.

Ja deklarāciju precizē vēlāk nekā mēneša laikā no noteiktā deklarācijas iesniegšanas termiņa, tad ir tiesības iesniegt tikai tādus precizējumus, kas nemaina vai palielina maksājamā nodokļa apmēru.

Deklarāciju iesniedz VID, izmantojot tikai EDS¹.

Deklarāciju iesniegšanai sagatavo no veidlapas "Mikrouzņēmumu deklarācija", kas ir pieejama dokumentu grupā "Mikrouzņēmumu dokumenti".

EDS formas logā izvēlas taksācijas periodu, par kuru vēlas iesniegt deklarāciju, un aizpilda visus obligāti aizpildāmos laukus.

7. piemērs

Jurijs ir saimnieciskās darbības veicējs – mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs. Iesniedzot deklarāciju par pirmo ceturksni, Jurijs norāda katra mēneša apgrozījumu (I mēnesis – 2000 eiro, II mēnesis – 2000 eiro un III mēnesis – 2000 eiro) un no tā EDS automātiski aprēķina mikrouzņēmumu nodokli – $6000 \times 25 \% = 1500$ eiro.

Nodokļa maksāšana

Mikrouzņēmumu nodokli maksā četras reizes gadā par katra ceturkšņa apgrozījumu, līdz ceturksnim sekojošā mēneša 23. datumam iemaksājot to vienotajā nodokļu kontā.

Vienotais nodokļu konts

Saņēmējs: Valsts budžets (VID), reģistrācijas numurs: 90000010008

Saņēmēja iestāde: Valsts kase

BIC kods: TREL LV22

Konta numurs: LV33TREL1060000300000

Minimālās obligātās iemaksas

Minimālās obligātās iemaksas aprēķina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra.

Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" izpratnē mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs ir pašnodarbināta persona.

¹ Vairāk informācijas tīmekļvietnē www.vid.gov.lv sadaļā "Elektroniskās deklarēšanas sistēma".

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra trīs mēnešu laikā pēc ceturkšņa beigām aprēķina minimālās obligātās iemaksas, kas papildus jāveic pašnodarbinātajam, un līdz trešā mēneša 20. datumam paziņo par šīm iemaksām VID.

VID vienas darbdienu laikā informē pašnodarbināto EDS par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras aprēķinātajām minimālajām obligātajām iemaksām.

Pašnodarbinātajam ir pienākums līdz 23. oktobrim no paziņojuma saņemšanas dienas veikt minimālās obligātās iemaksas par iepriekšējo kalendāra gadu.

Ja pašnodarbinātais (kurš vienlaikus nav darba ņēmējs) prognozē, ka viņa ieņēmumi nerasnīs 2100 eiro ceturksnī (2024. gadā), pašnodarbinātais var iesniegt VID **apliecinājumu** par nākamā ceturkšņa vai gada plānotajiem ieņēmumiem, un tad minimālās iemaksas netiks aprēķinātas un nebūs jāmaksā.

Apliecinājumu par plānotajiem ienākumiem VID EDS sākot no 2023. gada 1. janvāra iesniedz šādos termiņos:

- 1) līdz 2024. gada 17. janvārim par visā 2024. gadā plānotajiem ienākumiem vai arī par 2024. gada I ceturksnī plānotajiem ienākumiem;
- 2) līdz 2024. gada 17. aprīlim par 2023. gada II ceturksnī plānotajiem ienākumiem;
- 3) līdz 2024. gada 17. jūlijam par 2023. gada III ceturksnī plānotajiem ienākumiem;
- 4) līdz 2024. gada 17. oktobrim par 2023. gada IV ceturksnī plānotajiem ienākumiem;
- 5) vienlaikus ar saimnieciskās darbības reģistrēšanu.

VID apliecinājumu nodos Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai, un tā, ņemot vērā pašnodarbinātā prognozes, minimālās obligātās iemaksas par konkrēto ceturksni neaprēķinās.

Pēc kalendāra gada beigām Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra trīs mēnešu laikā veiks minimālo obligāto iemaksu pārrēķinu, ņemot vērā minimālo obligāto iemaksu objektu gadam, un pašnodarbinātais saņems EDS informāciju par gada laikā pārmaksātajām minimālajām obligātajām iemaksām.

Vairāk informācijas par minimālajām obligātajām iemaksām var izlasīt metodiskajā materiālā "[Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas](#)".

Mikrouzņēmumu nodokļa sadale

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja valsts budžetā iemaksātā mikrouzņēmumu nodokļa ieņēmumus Valsts ieņēmumu dienests attiecina šādi:

- 1) 80 procenti — valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas;
- 2) 20 procenti — iedzīvotāju ienākuma nodoklis.

Saistītie tiesību akti

[Mikrouzņēmumu nodokļa likums](#)
[Likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#)
[Par valsts sociālo apdrošināšanu](#)

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 05.01.2022.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 09.01.2024.

**Vai šis materiāls bija noderīgs?
Aicinām atstāt savu atsaukumi [ŠEIT](#).**